

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 20/2022 van 16 februari 2022

**Betreft: Advies m.b.t. een ontwerp van wet *houdende diverse bepalingen inzake Economie*
– artikelen 10 – 16 (CO-A-2021-284)**

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit"), aanwezig mevrouw Marie-Hélène Descamps en heren Yves-Alexandre de Montjoye en Bart Preneel;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Pierre-Yves Dermagne, Minister van Economie en Werk, (hierna: de aanvrager) ontvangen op 23/12/2021;

brengt op 16 februari 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 23/12/2021 verzocht de aanvrager het advies van de Autoriteit met betrekking tot de artikelen 10 – 16 van het ontwerp van wet *houdende diverse bepalingen inzake Economie* (hierna: het ontwerp).
2. Een onderneming (zowel natuurlijke persoon als vennootschap) die een zelfstandige activiteit uitoefent, moet een zichtrekening openen/behouden bij een bank of andere financiële instelling. Sommige ondernemingen ondervinden in de praktijk echter moeilijkheden om een bankrekening te verkrijgen. Als dusdanig introduceerde de wet van 8 november 2020 *houdende invoering van bepalingen inzake de basisbankdienst voor ondernemingen* de mogelijkheid voor elke onderneming om een rekening met betalingsdiensten te openen, mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan (toekenning van een basisbankdienst aan ondernemingen).
3. Zoals blijkt uit de Memorie van toelichting voorziet het ontwerp in de wijziging van boek VII Wetboek Economisch Recht (hierna: WER) met betrekking tot deze basisbankdienst voor ondernemingen naar aanleiding van het advies van de Raad van State (advies 70.008/1/V van 6 september 2021) en de Autoriteit (advies nr. 185/2021) inzake een ontwerp van koninklijk besluit houdende *de basisbankdienst voor ondernemingen*. In die zin oordeelden de Raad van State en de Autoriteit dat er moet worden voorzien in een wettelijk kader voor de verwerkingen van persoonsgegevens die werden geïntroduceerd door de voormelde wet 8 november 2020, waarbij de essentiële elementen moeten worden geregeld in een formele wettelijke norm. Daarnaast worden een aantal legistische correcties uitgevoerd en wordt het toepassingsgebied uitgebreid tot ambassades.

II. ONDERZOEK TEN GRONDE

a. Rechtsgrond

4. Elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt (en die van nature een inmenging vormt in het recht op bescherming van persoonsgegevens) moet niet alleen noodzakelijk en evenredig zijn, maar ook voldoen aan de eisen van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid, zodat de betrokkenen, over wie gegevens worden verwerkt, een duidelijk beeld krijgen van de verwerking van hun gegevens. Krachtens artikel 6.3 van de AVG, gelezen in samenhang met artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM, moet dergelijke wettelijke norm de essentiële

elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen beschrijven. Het gaat hierbij minstens om:

- het (de) precieze en concrete doeleinde(n) van de gegevensverwerkingen;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke.

Voor zover de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen vertegenwoordigen, omvat de wettelijke bepaling terzake tevens volgende (aanvullende) essentiële elementen:

- de (categorieën van) verwerkte persoonsgegevens die ter zake dienend en niet overmatig zijn;
- de categorieën van betrokkenen wiens persoonsgegevens worden verwerkt;
- de categorieën van bestemmingen van de persoonsgegevens, evenals de omstandigheden waarin en de redenen waarom de gegevens worden verstrekt;
- de maximale bewaartermijn van de geregistreerde persoonsgegevens;
- de eventuele beperking van de verplichtingen en/of rechten vermeld in de artikelen 5, 12 tot 22 en 34 AVG.

5. Zoals reeds uitvoerig toegelicht in het advies nr. 185/2021 is de Autoriteit van oordeel dat de verwerkingen van persoonsgegevens die plaatsvinden in het kader van het toekennen van de basisbankdienst voor ondernemingen een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen tot gevolg hebben¹ (verwerking van gegevens met betrekking tot (onder andere) strafrechtelijke veroordelingen voor toezichts- en/of controledoeleinden, welke in voorkomend geval aanleiding geven tot een beslissing met negatieve gevolgen voor de betrokkenen) .
6. In wat volgt gaat de Autoriteit na in hoeverre het ontwerp beantwoordt aan de hierboven opgesomde voorwaarden.

b. Doeleinden

7. Overeenkomstig artikel 5.1.b) AVG is een verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
8. Ten algemene titel kan er worden afgeleid uit boek VII, titel 3, afdeling 2, WER dat de geviseerde verwerkingen van persoonsgegevens tot doel hebben bepaalde ondernemingen de mogelijkheid te bieden een betaalrekening te openen zodanig dat ze hun beroepsactiviteit kunnen uitoefenen.

¹ Zie punt 20 e.v. van het voormeld advies.

In dit kader is het noodzakelijk dat zowel de basisbankdienst-kamer² als de basisbankdienst-aanbieders³ over bepaalde gegevens van de onderneming beschikken teneinde na te gaan of er aan de voorwaarden inzake de basisbankdienst is voldaan. Dit is eerder de ruimere context binnen dewelke de gegevensverwerkingen zich situeren.

9. In dit kader wordt bij artikel 15 van het ontwerp een artikel VII.59/10, WER ingevoegd dat de concrete finaliteiten van de geviseerde gegevensverwerkingen identificeert:

"§ 1. De gegevens verwerkt door de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, waarbinnen de basisbankdienst-kamer zetelt, in zijn hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke, met inbegrip van de categorieën persoonsgegevens, worden verwerkt met het oog op het vervullen van een wettelijke verplichting, en in het bijzonder:

1° het beheer van de procedure bij de basisbankdienst-kamer voorzien in boek VII, titel 3, hoofdstuk 8, van het Wetboek van economisch recht;

2° het houden van een elektronische databank;

3° het opstellen van rapporten en statistieken aan de hand waarvan de basisbankdienst-kamer zijn activiteiten kan optimaliseren en de werking van de basisbankdienst-kamer kan verbeteren.

§ 2. Onverminderd de verplichtingen van de basisbankdienst-aanbieder in het kader van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, verwerkt de basisbankdienst-aanbieder in zijn hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke de persoonsgegevens met het oog op het vervullen van een wettelijke verplichting, zijnde het al dan niet verlenen van de basisbankdienst.

§ 3. Onverminderd de verplichtingen van de basisbankdienst-aanbieder in het kader van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, verwerken de basisbankdienst-aanbieder en de basisbankdienst-kamer als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken de persoonsgegevens die als doel hebben de naleving van de verplichtingen voortvloeiend uit de specifieke bijkomende risicobeperkende maatregelen of een gedragscode zoals bedoeld in artikel VII.59/4, § 5, eerste, tweede en derde lid, te controleren. De basisbankdienst-kamer verwerkt deze persoonsgegevens met het doel een

² Artikel VII.59/4, §3, 7^e lid WER bepaalt: "De Koning richt binnen de FOD Economie de basisbankdienst-kamer op, die belast is met het aanwijzen van een basisbankdienst-aanbieder voor ondernemingen."

³ Artikel VII.59/4, §3, 5^e lid WER bepaalt: "[...] wijst de basisbankdienst-kamer een in België gevestigde kredietinstelling aan als basisbankdienst-aanbieder uit de lijst van systeemrelevante instellingen als gedefinieerd in artikel 3, eerste lid, 29°, van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen, met uitzondering van de in de artikelen 36/1, 13°, 14° en 25° en 36/26/1, §§ 4 en 6 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België bedoelde instellingen, **die de basisbankdienst moet aanbieden aan de aanvragende onderneming.**"

controle op volledigheid van de aanvraag uit te voeren. De basisbankdienst-aanbieder voert een inhoudelijke controle uit.

§ 4. Het is verboden de gegevens te verwerken voor andere doeleinden zoals voorzien in dit artikel, in het bijzonder de verwerking voor commerciële doeleinden.”

10. Zoals blijkt uit §1 van het voormeld artikel heeft de basisbankdienst-kamer als taak het houden van een elektronische databank. In deze databank worden de gegevens bewaard die hem worden verstrekt in het kader van zijn wettelijke opdracht⁴.
11. In eerste instantie benadrukt de Autoriteit dat het houden van een elektronische databank geen doeleinde op zich is. Het betreft een modaliteit van de verwerkingen die *eventueel*/noodzakelijk is in het licht van de beoogde doelstellingen. Hoewel er uit het ontwerp kan worden afgeleid dat deze databank wordt opgericht teneinde de basisbankdienst-kamer in staat te stellen de aanvragen tot het verkrijgen van een basisbankdienst te behandelen, lijkt het aangewezen om dit uitdrukkelijk te specificeren in het ontwerp.
12. Daarnaast volgt het uit de Memorie van toelichting dat de gegevens uit de databank enkel toegankelijk zijn voor de basisbankdienst-kamer. De Autoriteit vraagt om dit uitdrukkelijk op te nemen in de wet.
13. Met betrekking tot de verplichtingen die overeenkomstig de wet van 18 september 2017 *tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten* (hierna: de wet van 18 september 2017) op de basisbankdienst-aanbieder rusten, verwijst de Memorie van toelichting in het bijzonder naar de verplichting tot identificatie- en verificatie zoals bedoeld in artikel 26 e.v. van die wet. Dit kan tevens worden afgeleid uit artikel VII.59/4, §3, 6^e lid, WER. De Autoriteit neemt er akte van.
14. Aangaande de doelstelling om zowel de basisbankdienst-kamer als de aangewezen aanbieders, als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken, in staat te stellen *a priori* te controleren of ondernemingen met een hoog risico⁵ de verplichtingen naleven die voortvloeien uit de wet van 18 september 2017, dan wel uit specifieke bijkomende risicobeperkende maatregelen of een gedragscode zoals bedoeld in artikel VII.59/4, § 5, 1ste, 2^e en 3^e, lid WER, herneemt de Autoriteit haar opmerkingen overeenkomstig punt 37 van het advies nr. 185/2021. De Autoriteit is van oordeel dat de noodzaak om de gegevensverwerkingen die voortvloeien uit deze voorafgaande controles – in het bijzonder voor wat betreft de verwerking van gegevens in de zin van artikel 10

⁴ Zie het ontworpen artikel VII.59/9, §3, WER.

⁵ Te weten de aanvragend ondernemingen handelend in het kader van hun beroepsactiviteiten zoals bedoeld in artikel 5 van de wet van 18 september 2017.

AVG – toe te vertrouwen aan actoren uit de privésector (de basisbankdienst-aanbieders) onvoldoende wordt aangetoond⁶. Dit geldt des te meer omdat de gegevensverwerkingen waarin het ontwerp voorziet verder gaan dan die welke al zijn opgelegd aan deze instellingen bij de wet van 24 april 2014 *op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen* en bij de wet van 18 september 2017. Het lijkt daarentegen aangewezen om deze controle te laten uitvoeren door een instelling die al belast is met het onderzoek naar eventuele overtredingen in verband met het witwassen van kapitaal (zoals bijvoorbeeld – als onderdeel van de FOD Financiën – de basisbankdienst-kamer zelf of de Cel voor financiële informatieverwerking (CFI), die overeenkomstig artikel VII.59/4, §3, 4^e en 5^e lid, WER reeds belast is met het verlenen van een preliminair advies met betrekking tot elke aanvraag). Een herwerking van de tekst van het ontwerp dringt zich op.

15. Tot slot brengt de Autoriteit in herinnering dat elke verwerking voor statistische doeleinden (ontwerpartikel VII.59/10, §1, 3°, WER) overeenkomstig artikel 89.1 AVG omkaderd moet worden door passende waarborgen zodat technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de naleving van het beginsel van de minimale gegevensverwerking te verzekeren. Bovendien gebeurt de verdere verwerking voor statistische doeleinden bij voorkeur aan de hand van anonieme gegevens⁷.
16. Daartoe vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op het feit dat er een verschil is tussen gepseudonimiseerde gegevens, gedefinieerd in artikel 4(5) van de GDPR als gegevens "*die zonder aanvullende informatie niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld*", en geanonimiseerde gegevens die op geen enkele redelijke manier meer aan een specifieke persoon kunnen worden gekoppeld, en dat alleen de laatstgenoemde gegevens niet langer persoonsgegevens zijn en bijgevolg zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van de GDPR, overeenkomstig overweging 26 van die verordening⁸.
17. In het licht van de definitie van persoonsgegevens in artikel 4, 1) van de GDPR⁹, moet er daarom voor worden gezorgd dat de hoge norm voor anonimisering wordt gehaald¹⁰ en dat de gegevens

⁶ In dit kader bepaalt de Memorie van toelichting louter: "*De basisbankdienst-aanbieder is belast met de inhoudelijke controle daar het de basisbankdienst-kamer aan de nodige middelen en expertise ontbreekt om deze controle zelf uit te voeren.*"

⁷ Anonieme gegevens: informatie die niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon kan worden gekoppeld (art. 4.1) AVG, *a contrario*).

⁸ Voor meer informatie, zie advies 5/2014 (WP216) over anonimiseringstechnieken, 2.2.3, blz. 11 van Groep 29, https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp216_fr.pdf

⁹ Namelijk: « *iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon (hierna "betrokkene" genoemd); als "identificeerbare natuurlijke persoon" wordt beschouwd een persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificator, zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online-identificator, of van een of meer specifieke elementen die kenmerkend zijn voor zijn of haar fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit.* »

¹⁰ De identificatie van een persoon is niet alleen de mogelijkheid om zijn naam en/of adres te vinden, maar ook de mogelijkheid om hem te identificeren door middel van een proces van individualisering, correlatie of gevolgtrekking.

niet louter worden gepseudonimiseerd. De verwerking van gegevens, zelfs indien gepseudonimiseerd, moet immers worden beschouwd als een verwerking van persoonsgegevens in de zin van de richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie.

18. Uit het bovenstaande volgt dat, als het inderdaad om pseudonimisering (en niet om anonimisering) gaat:

- er moet worden verwezen naar het verslag van het Cybersecurityagentschap van de Europese Unie over pseudonimiseringstechnieken en beste praktijken¹¹ ;
- en dat deze verwerking met alle nodige waarborgen omkleed moet zijn en in overeenstemming zijn met de beginselen die op dit gebied gelden¹².

c. Categorieën van betrokkenen

19. Overeenkomstig artikel 2 AVG is het toepassingsgebied van de AVG beperkt tot de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 4.1 AVG.

20. Het ontworpen artikel VII.59/9, §2, WER bepaalt dat in het kader van hun wettelijke opdrachten, waaronder het opvolgen en controleren van specifieke risicobeperkende maatregelen¹³, de basisbankdienst-kamer en de aangewezen aanbieders persoonsgegevens over de volgende categorieën van betrokkenen verwerken:

- *1° aandeelhouders, medewerkers en bestuurders van aanvragende ondernemingen in België;*
- *2° vertegenwoordigers van de aanvragende ondernemingen;*
- *3° cliënten en/of leveranciers van de aanvragende ondernemingen;*
- *4° uiteindelijk begunstigden, zoals bedoeld in artikel 4, eerste lid, 27°, a) en c), van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten.*

*De Koning kan de lijst met gegevenscategorieën en persoonscategorieën die zijn vastgelegd in de paragrafen 1 en 2, **aanvullen** of deze gegevenscategorieën en persoonscategorieën verduidelijken, mits die gegevenscategorieën en persoonscategorieën noodzakelijk, relevant en in verhouding zijn met het volbrengen van de wettelijke verplichting van de basisbankdienst-kamer en de basisbankdienst-aanbieder tot het verwerken van persoonsgegevens."*

¹¹ ENISA : <https://www.enisa.europa.eu/publications/data-pseudonymisation-advanced-techniques-and-use-cases>.

¹² Dit is het geval voor het evenredigheidsbeginsel, dat verwijst naar het meer specifieke beginsel van « *minimalisering* » van gegevens, wat inhoudt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot hetgeen noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, overeenkomstig artikel 5, §1, c), van de GDPR.

¹³ *Supra* onder b. Doeleinden.

21. Bijkomend verduidelijkt de Memorie van toelichting dat de geïsoleerde categorieën van betrokkenen in de eerste plaats ondernemingen betreffen die in de vorm van een natuurlijke persoon een aanvraag tot het verkrijgen van een basisbankdienst indienen bij de basisbankdienstkamer; met bijzondere aandacht voor de ondernemingen handelend in het kader van een gereguleerde beroepsactiviteit zoals bedoeld in artikel 5, §1, 1ste lid, van de wet van 18 september 2017.
22. Ter zake brengt de Autoriteit haar opmerkingen overeenkomstig de punten 32 – 33 van het advies nr. 185/2021 in herinnering. Hoewel de Autoriteit begrijpt dat de aanvraagprocedure overeenkomstig het ontwerp aanleiding kan geven tot een verwerking van persoonsgegevens van de hierboven opgesomde categorieën van betrokkenen, is zij van oordeel dat een loutere opsomming van de categorieën van betrokkenen – zonder onderscheid – niet als toereikend kan worden beschouwd in het licht van het legaliteitsbeginsel. Rekening houdend met de aard van de te verwerken gegevens is het noodzakelijk dat de geïsoleerde betrokkenen in staat worden gesteld om te begrijpen welke verwerkingen desgevallend uitgevoerd zullen worden op welke categorieën van persoonsgegevens en door wie. Onzekerheid op dit punt kan er immers toe leiden dat burgers weigeren klant of leverancier te worden van dergelijke ondernemingen, aangezien dit aanleiding kan geven tot een niet-voorzien verwerking van hun persoonsgegevens. Dit moet in de tekst van het ontwerp worden gepreciseerd.

d. Proportionaliteit/ Minimale gegevensverwerking

23. Artikel 5.1.c) AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden (beginsel van "minimale gegevensverwerking").
24. In het advies nr. 185/2021 benadrukte de Autoriteit reeds de noodzaak om in een norm van wettelijke rangorde te preciseren welke (categorieën van) gegevens kunnen worden verwerkt. Hieruit volgt dat een machtiging aan de Koning voor het vaststellen van de nadere modaliteiten van de verwerkingen zich moet beperken tot het verduidelijken van de gegevenscategorieën (en/of de categorieën van betrokkenen), zonder deze evenwel te kunnen aanvullen. Als dusdanig is de Autoriteit van oordeel dat de delegatie aan de koning zoals voorzien in het ontworpen artikel VII.59/9, §2, 2e lid, WER¹⁴ (in het bijzonder voor wat betreft de notie 'aanvullen') te ruim wordt geformuleerd. De tekst van het ontwerp moet op dit punt worden aangepast.

¹⁴ Zie punt 20.

25. Het ontworpen artikel VII.59/9, §1, WER bepaalt dat: *“In het kader van hun opdrachten, die hun zijn toevertrouwd door de wet, waaronder het opvolgen van specifieke bijkomende risicobeperkende maatregelen of een gedragscode, verwerken de basisbankdienst-kamer en de basisbankdienst-aanbieder de volgende categorieën persoonsgegevens:*
- 1° persoonlijke identificatiegegevens, met inbegrip van het rijksregisternummer;*
 - 2° huidige betrekking;*
 - 3° financiële identificatiegegevens;*
 - 4° financiële transacties;*
 - 5° bijzonderheden betreffende de verzekeringen;*
 - 6° beroepsactiviteiten;*
 - 7° vergunningen;*
 - 8° beroepsbekwaamheid;*
 - 9° lidmaatschap van/deelname in beroepsorganisaties;*
 - 10° attesten en bewijsstukken, waaronder een uittreksel uit het strafregister en;*
 - 11° alle persoonsgegevens die de betrokken persoon uit eigen beweging wenst te delen.”*
26. Bijkomend volgt uit de Memorie van toelichting dat het zowel gegevens betreft die aanwezig zijn op het aanvraagformulier voor het verkrijgen van de basisbankdienst, als gegevens die noodzakelijk zijn in het kader van de specifieke bijkomende risicobeperkende maatregelen.
27. Hoewel de hierboven opgesomde categorieën van persoonsgegevens, op het eerste zicht, toereikend en ter zake dienend lijken om in hoofde van **de aanvragende ondernemingen** te controleren of aan de voorwaarden tot het verkrijgen van een basisbankdienst – met inbegrip van de verplichtingen overeenkomstig de wet van 18 september 2017 – werd voldaan, is de Autoriteit van oordeel dat het voor de overige geïdentificeerde betrokkenen (zoals bijvoorbeeld de vertegenwoordigers, aandeelhouders, klanten of leveranciers van deze ondernemingen) niet duidelijk is welke gegevens wanneer kunnen of zullen worden verwerkt¹⁵. Dit laat de Autoriteit niet toe om de proportionaliteit van alle door het ontwerp voorziene verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen. De tekst van het ontwerp moet op dit punt worden aangevuld.
28. In dezelfde geest merkt de Autoriteit op dat ook in hoofde van de aanvragende ondernemingen verschillende situaties moeten worden onderscheiden: ‘hoog risico’ ondernemingen, geen hoog risico, indiening en behandeling van het aanvraagformulier (+ preliminair advies door de CFI), verwerkingen in het kader van het verlenen van de basisbankdienst zelf, ... Rekening houdend met de verplichting om te voorzien in duidelijke en nauwkeurige regelgeving, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorzienbaar moet zijn, is het derhalve aangewezen om in het

¹⁵ Zie ook punt 22.

ontwerp reeds te verduidelijken welke van de hierboven opgesomde verwerkingen aanleiding geven tot de verwerking van welke categorieën van persoonsgegevens.

29. Met betrekking tot het uittreksel uit het strafregister is de Autoriteit van oordeel dat niet alle veroordelingen die een persoon heeft opgelopen relevant zijn in het kader van het toekennen van een basisbankdienst. Een verduidelijking in het ontwerp dringt zich op. In die zin kan er bijvoorbeeld gespecificeerd worden dat het uittreksel uit het strafregister louter betrekking heeft op de in acht te nemen veroordelingen overeenkomstig artikel VII.59/6, §3, 1° WER. Voor het overige verwijst de Autoriteit naar de punten 17 – 27 van het advies nr. 115/2019¹⁶.
30. Met betrekking tot het gebruik van het Rijksregisternummer, mits inachtneming evenwel van de punten 22 en 27 - 28 van dit advies, stelt de Autoriteit vast dat zowel de basisbankdienst-kamer als de aangewezen aanbieders overeenkomstig de op hen van toepassing zijnde regelgeving gemachtigd zijn om binnen het kader van hun wettelijke opdrachten het Rijksregisternummer te verwerken. Het gebruik van het Rijksregisternummer lijkt pertinent in het licht van de beoogde doelstellingen.

e. Verwerkingsverantwoordelijke

31. De Autoriteit herinnert eraan dat de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke toereikend moet zijn in het licht van de feitelijke omstandigheden¹⁷. Het is dus noodzakelijk om voor elke verwerking van persoonsgegevens na te gaan wie het doel van de verwerking nastreeft en wie de middelen beheert die worden gebruikt om dat doel te bereiken. Om elke dubbelzinnigheid met betrekking tot de identiteit van de persoon of de entiteit die als verwerkingsverantwoordelijke moet worden beschouwd te vermijden en aldus de uitoefening van de rechten van de betrokkene zoals vervat in de artikelen 12 t.e.m. 22 van de AVG te faciliteren, is de Autoriteit van oordeel dat de persoon of de entiteit die als verwerkingsverantwoordelijke en/of verwerker moet worden beschouwd, uitdrukkelijk moet worden geïdentificeerd in de wet.
32. Overeenkomstig het ontworpen artikel VII.59/10 WER (zie punt 9 van dit advies) moeten drie situaties worden onderscheiden:

¹⁶ Te raadplegen via: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-115-2019.pdf>.

¹⁷ Zowel de Groep 29 – voorganger van het Europees Comité voor gegevensbescherming – als de Autoriteit hebben benadrukt dat het concept verwerkingsverantwoordelijke vanuit een feitelijk perspectief moet worden benaderd. Zie: Groep 29, Advies 1/2010 over de begrippen "voor de verwerking verantwoordelijke" en "verwerker", 16 februari 2010, blz. 9. (https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_en.pdf) en Gegevensbeschermingsautoriteit, *Overzicht van de begrippen verwerkingsverantwoordelijke/verwerker in het licht van Verordening (EU) nr. 2016/679 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens (AVG) en enkele specifieke toepassingen voor vrije beroepen zoals advocaten*, blz.1. (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/begrippen-verwerkingsverantwoordelijke-verwerker-in-het-licht-van-de-verordening-eu-nr.-2016-679.pdf>).

- de basisbankdienst-kamer is verwerkingsverantwoordelijke voor wat betreft het beheer van de procedure voorzien in boek VII, titel 3, hoofdstuk 8 WER, het houden van een elektronische databank¹⁸, het opstellen van rapporten en statistieken ter bevordering van zijn werking;
 - de basisbankdienst-aanbieder is verwerkingsverantwoordelijke voor wat betreft de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het al dan niet verlenen van de basisbankdienst;
 - de basisbankdienst-kamer en de basisbankdienst-aanbieder zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de verwerkingen die als doel hebben de naleving van de verplichtingen voortvloeiend uit de specifieke bijkomende risicobeperkende maatregelen of een gedragscode zoals bedoeld in artikel VII.59/4, § 5 WER te controleren. De basisbankdienst-kamer verwerkt deze persoonsgegevens met het doel een controle op volledigheid van de aanvraag uit te voeren. De basisbankdienst-aanbieder voert een inhoudelijke controle uit.
33. Met betrekking tot het derde streepje onderstreept de Autoriteit in eerste instantie (nogmaals) het problematisch karakter van de aan de basisbankdienst-aanbieder toegekende controlebevoegdheid met betrekking tot de gegevens in de zin van artikel 10 AVG¹⁹.
34. Daarnaast benadrukt de Autoriteit dat op gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken artikel 26 AVG van toepassing is. De Autoriteit verwijst voor de praktische gevolgen terzake naar punt 2 van het tweede deel van de op 2 september 2020 door het Europese Comité voor Gegevensbescherming vastgestelde richtsnoeren 07/2020 betreffende *de begrippen "verwerkingsverantwoordelijke" en "verwerker"*. Zo zal onder meer op transparante wijze moeten worden bepaald wie van de verschillende entiteiten verantwoordelijk is om de betrokkenen te woord te staan die de hen in het kader van de AVG toegekende rechten uitoefenen (zulks doet weliswaar geen afbreuk aan het feit dat, overeenkomstig artikel 26.3 van de AVG, de betrokkenen hun rechten in het kader van de AVG kunnen uitoefenen ten aanzien van elk van de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken). De Autoriteit beveelt alleszins aan dat hiertoe één enkel contactpunt ter beschikking van de betrokkenen wordt gesteld.
35. Tot slot bepaalt het ontworpen artikel VII.59/9, §6, WER: *"De basisbankdienst-kamer en de basisbankdienst-aanbieder neemt maatregelen om de vertrouwelijkheid, de integriteit, de beschikbaarheid en de veerkracht van de verrichte verwerkingen te garanderen."*
36. Ter zake brengt de Autoriteit in herinnering dat de rechtstreekse toepasselijkheid van Europese verordeningen een verbod inhoudt om deze in nationaal recht om te zetten, omdat een dergelijke procedure *"een dubbelzinnigheid kan creëren over zowel de juridische aard van de toepasselijke"*

¹⁸ Zie punt 10 van dit advies.

¹⁹ Zie punt 14 van dit advies.

bepalingen als het tijdstip van hun inwerkingtreding²⁰”. De betrokken passage betreft louter een parafrasering van de verplichtingen in hoofde van de verwerkingsverantwoordelijke en biedt bijgevolg geen enkele juridische meerwaarde ten opzichte van de artikel 24 e.v. AVG. Paragraaf 6 van het voormelde artikel dient bijgevolg geschrapt te worden.

f. Bewaartermijn

37. Krachtens artikel 5.1.e) van de AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
38. Het ontworpen artikel VII.59/9, §5 WER bepaalt in dit kader: *"De persoonsgegevens worden niet langer dan nodig bewaard voor de doeleinden waarvoor ze worden opgeslagen. Behoudens andersluidende wettelijke bepaling, mogen de persoonsgegevens niet langer bewaard worden dan voor een periode van twee jaar door de basisbankdienst-kamer vanaf de beslissing van de basisbankdienst-kamer. Behoudens andersluidende wettelijke bepaling, mogen de persoonsgegevens niet langer bewaard worden door de basisbankdienst-aanbieder dan voor een periode van tien jaar vanaf het einde van de zakelijke relatie met hun cliënt. In geval van gerechtelijke procedure kunnen deze termijnen worden verlengd tot het moment dat de uitspraak in kracht van gewijsde is getreden. De betrokkene kan te allen tijde verzoeken om onnauwkeurige of onjuiste gegevens in de databank te laten corrigeren."*
39. De maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens verwerkt door de basisbankdienst-aanbieder is geïnspireerd op de periode zoals bedoeld in artikel 60 van de wet van 18 september 2017. Artikel 60 van de voormelde wet bepaalt dat de gegevens worden bewaard met het oog op het voorkomen, opsporen of onderzoeken door de CFI of andere bevoegde autoriteiten van mogelijke gevallen van het witwassen van geld of de financiering van terrorisme. Rekening houdend met de onderliggende context van de basisbankdienst voor ondernemingen²¹ lijkt het

²⁰ HJEU, 7 februari 1973, Commissie c. Italie (C-39/72), Recueil de jurisprudence, 1973, p. 101, § 17). Zie ook: HJEU 10 oktober 1973, Fratelli Variola S.p.A. c. Italiaanse Belastingdienst (C-34/73), Recueil de jurisprudence, 1973, p. 981, § 11; HJEU, 31 januari 1978, Ratelli Zerbone Snc c. Amministrazione delle finanze dello Stato, Recueil de jurisprudence (C-94/77), 1978, p. 99, §§ 24-26.

²¹ Immers, artikel VII.59/4, §1, WER bepaalt dat enkel de ondernemingen die door ten minste drie kredietinstellingen een aanvraag tot opening van minimaal de betalingsdiensten bedoeld in artikel I.9, 1°, a, b of c WER zijn geweigerd, recht hebben op de basisbankdienst. Vervolgens specificeert het ontworpen artikel VII.59/6, §1, 1ste lid, WER: *"De kredietinstelling weigert de aanvraag tot opening van minimaal de betalingsdiensten bedoeld in artikel VII.59/4, § 1, indien ten minste een van de volgende voorwaarden is vervuld:*

1° de weigering is in overeenstemming met de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten;

derhalve gerechtvaardigd dat eenzelfde bewaartermijn wordt gehanteerd voor de gegevens die worden verwerkt door de basisbankdienst-aanbieder.

40. Met betrekking tot het laatste lid van voormeld artikel wijst de Autoriteit opnieuw op het verbod op overschrijving van de AVG²². Het parafraseren van het recht op rectificatie overeenkomstig artikel 16 AVG heeft geen enkele meerwaarde en moet bijgevolg geschrapt worden.

g. Uitwisseling van gegevens

41. Het ontworpen artikel VII.59/9, §4, 2^e en 3^e lid, WER bepaalt het volgende: “[De basisbankdienst-kamer en de basisbankdienst-aanbieder] *kunnen deze persoonsgegevens **uitwisselen met een derde instantie**, in het kader van de uitoefening van haar wettelijke opdracht. In het bijzonder, zal de Cel voor financiële informatieverwerking, in het kader van de uitoefening van haar wettelijke opdracht, de gegevens ontvangen noodzakelijk om het vertrouwelijk advies bedoeld in artikel VII.59/4, § 3, vierde lid, uit te brengen, op een manier overeenkomstig paragraaf 6.*”
42. Naar analogie met de gegevensuitwisseling met de CFI overeenkomstig het 3^e lid van dit artikel, vraagt de Autoriteit dat in het ontwerp, in de mate van het mogelijke, deze derde instanties worden omschreven, evenals de omstandigheden waarin en de redenen waarom de gegevens zullen worden verstrekt. De aanduiding van de categorieën van bestemmingen betreft immers een essentieel element van de verwerking.

OM DEZE REDENEN, de Autoriteit,

is van oordeel dat volgende wijzigingen zich opdringen:

- de doeleinden omschrijven welke aanleiding geven tot de oprichting van een elektronische databank overeenkomstig artikel VII.59/9, §3 WER (punt 11);
- specificeren dat alleen de basisbankdienst-kamer toegang heeft tot de elektronische databank zoals bedoeld in het ontworpen artikel VII.59/9, §3, WER (punt12);
- herwerken van de aan de basisbankdienst-aanbieder toegekende controlebevoegdheid overeenkomstig het ontworpen artikel VII.59/10, §10, WER, in het bijzonder waar dit

2° een lid van het wettelijk bestuursorgaan van de onderneming of een persoon belast met de effectieve leiding, of in voorkomend geval, een lid van het directiecomité, is veroordeeld voor oplichting, misbruik van vertrouwen, bedrieglijke bankbreuk of valsheid in geschrifte.”

²² Zie ook punt 35 - 36.

aanleiding geeft tot de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 10 AVG (punten 14 en 33);

- specificeren welke categorieën van persoonsgegevens kunnen worden verwerkt in hoofde van welke betrokkenen (punten 22 en 27);
- herwerken van de delegatie aan de koning overeenkomstig het ontworpen artikel VII.59/9, §2, 2e lid, WER. De draagwijdte van een dergelijke machtiging moet zich beperken tot het preciseren van de modaliteiten van de verwerking en kan geen betrekking hebben op het vaststellen van nieuwe essentiële elementen (punt 24);
- specificeren welke verwerkingen in het kader van de basisbankdienstprocedure aanleiding geven tot de verwerking van welke categorieën van persoonsgegevens (punt 28);
- specificeren welke veroordelingen concreet in aanmerking worden genomen in het kader van de basisbankdienstprocedure (punt 29);
- de ontworpen artikelen VII.59/9, §6 en VII.59/9, §5, laatste lid, WER, gelet op het verbod op overschrijving van de AVG, schrappen (punten 36 en 40);
- omschrijven, in de mate van het mogelijke; de derde ontvangers, evenals de omstandigheden waarin en de redenen waarom de gegevens zullen worden verstrekt (punt 42).

Voor het Kenniscentrum,

(get.) Rita Van Nuffelen - Verantwoordelijke a.i. van het Kenniscentrum